

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๑/ ๖๔๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๕

กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๓๕๓
ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ตรวจพิจารณาแล้ว และแผ่นบันทึกข้อมูล ๑ แผ่น
(๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(๓) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามหนังสือที่อ้างถึง ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ลงมติอนุมัติหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และ
ให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยให้รับข้อสังเกตของ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย แล้วให้ส่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนส่งให้คณะกรรมการ
ประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามลำดับต่อไป นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวเสร็จแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่าง
พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒) พร้อมนี้
ได้จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

อนึ่ง โดยที่กรณีนี้เป็นเรื่องเร่งด่วน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงแจ้งให้
กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยยืนยันความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
มายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักเลขาธิการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ฝ่ายกฎหมายการคลัง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๔๑๖๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๓๕๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย ดังนี้

(๑) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการต่างๆ ตามร่างมาตรา ๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ หากจะให้แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยจะเหมาะสมหรือไม่

(๒) ระบบการคัดเลือกประธานกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ว่าการ ธปท. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคณะกรรมการคัดเลือกซึ่งแต่งตั้งโดยวุฒิสภา ตามร่าง มาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ เป็นหลักการที่กำหนดขึ้นใหม่ จึงสมควรพิจารณาความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภา กับองค์กรอื่น ๆ ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และหลักกฎหมายมหาชนด้วย

(๓) อำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่กำหนดในร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มีความหมายกว้าง ควรพิจารณากำหนดขอบเขต การใช้อำนาจหน้าที่ให้เหมาะสม สามารถปฏิบัติได้ ไม่กำหนดให้อำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป

(๔) กรณีสถานะเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการสุทธิต่ำกว่าระดับที่จำเป็น ต่อการรักษาเสถียรภาพการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๒ วรรคสอง ควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนท้าย จากเดิม “... ให้รัฐมนตรีรายงานต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป” เป็น “... ให้รัฐมนตรีรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป”

(๕) การกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการเงินต้องนำเป้าหมายของนโยบาย การเงินประจำปี รวมทั้งการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม เสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๙ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ อาจมีปัญหาเกี่ยวกับ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการดังกล่าว

(๖) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่รัฐบาลตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง อาจไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดไว้ เนื่องจากปกติ รัฐบาลจะตั้งงบประมาณไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว

(๗) การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความในร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๙ ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เน้นหลักธรรมาภิบาลขององค์กร รวมทั้ง

จรรยาบรรณและข้อบังคับด้านความประพฤติของคณะกรรมการ และผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(๘) โดยที่ร่างพระราชบัญญัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอมีหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยในสาระสำคัญเกือบทั้งฉบับ จึงสมควรพิจารณาด้วยว่า หากจะยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิมทั้งฉบับแล้วดำเนินการเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่จะเหมาะสมหรือไม่

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๑. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงการคลังเสนอ

กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” “เงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ” “สินทรัพย์ต่างประเทศที่ประกอบเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ” “หลักทรัพย์ต่างประเทศ” และคำนิยามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้

(๒) แก้ไขบทบัญญัติมาตรการรักษาการ เพื่อกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๒ การจัดตั้งทุน และเงินสำรอง และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นนิติบุคคลและเป็นหน่วยงานของรัฐ และกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น

- วัตถุประสงค์ของ ธปท. ในการประกอบกิจการอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ซึ่งได้แก่ ๑) การดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน ๒) การดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งระบบสถาบันการเงิน และ ๓) การดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งระบบการชำระเงิน ทั้งนี้ ให้ ธปท. พึงคำนึงถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

- การกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

- ห้าม ธปท. กระทำการใดซึ่งมิใช่การกิจอันพึงเป็นงานธนาคารกลาง

- กิจการที่ ธปท. อาจประกอบกิจการกับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท.

- ให้ทรัพย์สินของ ธปท. ไม่ตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

- ห้ามมิให้นำกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานมาใช้บังคับกับผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. กรรมการ พนักงานและลูกจ้าง ธปท.

- ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท. และให้ ธปท. มีหน้าที่ชี้แจงการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

(๔) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๓ การกำกับ ควบคุม และจัดการ และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ ธปท. มีทุนประเดิม ๒๐ ล้านบาทซึ่งมาจากรัฐ และให้การเพิ่มหรือลดทุน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี โดยตัดข้อจำกัดในเรื่องการเพิ่มหรือลดทุนแล้วต้องมีจำนวน ทุนทั้งสิ้นไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาทที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติธนาคาร แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ออก และเพิ่มหลักเกณฑ์ในการเพิ่มทุน ให้ ธปท. ได้รับเงิน จัดสรรจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือจากแหล่งเงินอื่นใดโดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง

- ประเภทบัญชีที่แสดงรายการและจำนวนทุน เงิน และสินทรัพย์อื่นของ ธปท. ได้แก่ ๑) บัญชีสำรองธรรมดา ๒) บัญชีสำรองจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนของสินทรัพย์และ หนี้สินต่างประเทศ ๓) บัญชีสำรองจากการตีราคาหลักทรัพย์ และ ๔) บัญชีสำรองประเภทอื่น ตามที่คณะกรรมการ ธปท. จะตั้งไว้โดยการอนุมัติของรัฐมนตรี ซึ่งมีผลเป็นการเพิ่มประเภทเงิน สำรองที่กำหนดในกฎหมายปัจจุบัน

- วิธีการกันกำไรสุทธิซึ่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน หรือนำส่งตามที่กฎหมายกำหนด และวิธีการชดเชยผลขาดทุนจากการดำเนินงาน หรือการปรับอัตราแลกเปลี่ยนของสินทรัพย์และ หนี้สินต่างประเทศ หรือจากการตีราคาหลักทรัพย์

(๕) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๔ การออกพันธบัตรธนาคาร และให้ใช้ความใหม่ เป็น “หมวด ๔ คณะกรรมการ” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้มีคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย รวม ๕ คณะ อันได้แก่ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (คณะกรรมการ ธปท.) คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบ การชำระเงิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการบริหารงานและการดำเนินงานตาม อำนาจหน้าที่ของ ธปท. โดยแยกเฉพาะด้านตามความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการ ซึ่งกฎหมาย ปัจจุบันกำหนดให้มีคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยเพียงคณะเดียวเพื่อทำหน้าที่ควบคุม และดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท.

- ที่มาของคณะกรรมการ ธปท. โดยให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกประธานกรรมการ ธปท. ผู้ว่าการ ธปท. และกรรมการ ธปท. ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการคัดเลือก องค์ประชุมของคณะกรรมการคัดเลือก วิธีการสรรหาประธานกรรมการ ธปท. และผู้ว่าการ ธปท. และกระบวนการคัดเลือกกรรมการ ธปท. ผู้ทรงคุณวุฒิ

- คุณสมบัติทั่วไปและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ

- ค่าตอบแทนของกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายของ ธปท. และค่าทดแทนจาก ธปท. สำหรับการใช้จ่ายอันสมควรและความเสียหายอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

- หลักเกณฑ์ในการประชุมของคณะกรรมการ ธปท.

- การรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ต่อคณะกรรมการ ธปท. เป็นระยะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

- วาระการดำรงตำแหน่ง คุณสมบัติ การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการมอบอำนาจของผู้ว่าการ ธปท.

- การเปิดเผยข้อมูลของผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. และกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ เกี่ยวกับผลประโยชน์ในทางการค้าของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว

- กรณีที่ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. กรรมการในคณะกรรมการ พนักงาน และลูกจ้าง ธปท. ไม่ต้องรับผิดชอบในการใช้จ่ายและความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ ธปท. และสิทธิได้รับค่าทดแทนจาก ธปท. สำหรับการใช้จ่ายอันสมควรและความเสียหายอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

(๖) ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๙ สัตต ในหมวด ๕ ทวิ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน

(๗) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๕ การธนาคาร และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๕ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย” โดยกำหนดสาระสำคัญดังนี้

- ให้มีคณะกรรมการ ธปท. (จำนวน ๑๒ คน) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. ๓ คน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๖ คน โดยให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานกรรมการ

- ให้คณะกรรมการ ธปท. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของ ธปท. โดยทั่วไปและเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการนโยบายระบบการชำระเงิน

- ให้มีคณะกรรมการคัดเลือก (จำนวน ๑๐ คน) ซึ่งแต่งตั้งโดยวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกประธานกรรมการ ธปท. ผู้ว่าการ ธปท. และกรรมการ ธปท. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อดีตปลัดกระทรวงการคลัง ๒ คน อดีตปลัดกระทรวงพาณิชย์ ๒ คน อดีตเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒ คน อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ๒ คน และอดีตผู้ว่าการ ธปท. ๒ คน

- ให้คณะกรรมการคัดเลือกพ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุของวุฒิสภาที่แต่งตั้ง คณะกรรมการสิ้นสุดลง

- ให้กระบวนการสรรหาประธานกรรมการหรือผู้ว่าการ ธปท. มีขึ้นภายในเวลา ๖ เดือนก่อนสิ้นวาระการดำรงตำแหน่ง โดยให้พิจารณาจากรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานกรรมการและผู้ว่าการ ธปท. ร่วมกันเสนอ และให้รัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้ง

- คุณสมบัติของผู้ว่าการ ธปท. โดยให้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกรรมการ ธปท. และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปี ติดต่อกันได้ไม่เกินสองวาระ ทั้งนี้ ในวันที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจะต้องมีอายุไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์

- อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการ ธปท. ในการบริหารจัดการกิจการของ ธปท. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และภารกิจของ ธปท.

- อำนาจของคณะกรรมการ ธปท. ในการถอดถอนผู้ว่าการ ธปท. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการ ธปท.

- กำหนดบทบัญญัติเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการในอำนาจหน้าที่ของ ธปท. โดยแบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การออกและจัดการธนบัตรและบัตรธนาคาร เพื่อกำหนดให้ ธปท. เป็นผู้ออกและจัดการบัตรและธนบัตร รวมทั้ง การพิมพ์ ธนบัตร บัตรธนาคาร และสิ่งพิมพ์อื่น ตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒ การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อกำหนดให้ ธปท. มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ เพื่อกำหนดให้ ธปท. มีหน้าที่บริหารจัดการและรายงานฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ และสินทรัพย์อื่น

ส่วนที่ ๔ การเป็นนายธนาคารของรัฐบาลและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล เพื่อกำหนดให้ ธปท. มีอำนาจหน้าที่ในการเป็นนายธนาคารของรัฐบาล หน่วยงานอื่นของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ และการเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจและสถาบันการเงิน ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งการกระทำการเป็นตัวแทนของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๕ การดำเนินการอื่น เพื่อกำหนดให้ ธปท. มีอำนาจดำเนินกิจการเงินระหว่างประเทศ และขายหรือจำหน่ายเป็นตัวแทนเงินซึ่งทรัพย์สินทั้งปวงซึ่งตกอยู่ในครอบครองของ ธปท.

(๘) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๖ ความสัมพันธ์กับรัฐบาล และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๖ คณะกรรมการนโยบายการเงิน” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน (จำนวน ๗ คน) ประกอบด้วย ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. ๒ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐศาสตร์ ๔ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าการ ธปท. และมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายการเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งกำกับดูแลเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนโดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ธปท.

- การกำหนดเป้าหมายนโยบายการเงินทุกปี โดยต้องเสนอขออนุมัติจาก คณะรัฐมนตรี

- อำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในการดำเนินนโยบายการเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นการนำหลักการมาจากมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ โดยเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้แก่ ธปท. ในการดำเนินการต่าง ๆ กับสถาบันการเงิน อันได้แก่ การให้สถาบันการเงินดำรงเงินฝากไว้ที่ ธปท. การให้สถาบันการเงิน รายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพัน การกำหนดอัตราดอกเบี้ยทางการ และการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใดเป็นผลิตภัณฑ์อันอาจมีผลกระทบต่อส่วนรวมโดยให้อยู่ในการกำกับดูแลของ ธปท.

- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินของ ธปท. แก่รัฐบาล เฉพาะในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการนโยบายการเงิน

(๙) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๗ เงินสำรองที่ธนาคารต้องดำรงไว้ และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๗ คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (จำนวน ๑๑ คน) ประกอบด้วย ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. ๒ คน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และอธิบดีกรมการประกันภัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ๕ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าการ ธปท. และมีอำนาจหน้าที่ วางนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานของ ธปท. ภายในขอบวัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงินและการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ธปท.

- การดำเนินการของ ธปท. ในฐานะนายธนาคารของสถาบันการเงิน และในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ นายธนาคารของสถาบันการเงิน โดยกำหนดกิจการที่ ธปท. สามารถกระทำได้ในฐานะดังกล่าว

ส่วนที่ ๒ การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน โดยกำหนดให้ ธปท. มีอำนาจกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินได้ตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและกฎหมายอื่น

(๑๐) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๘ การสอบและตรวจบัญชี และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๘ คณะกรรมการระบบการชำระเงิน” โดยกำหนดสาระสำคัญดังนี้

- ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (จำนวน ๗ คน) ประกอบด้วย ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. ๒ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ๔ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าการ ธปท. มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายการชำระเงินของประเทศและกำกับดูแลการดำเนินงานของ ธปท. เกี่ยวกับการกำกับดูแลหรือดำเนินการระบบหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ธปท.

- อำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในการจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงินหรือระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงินและการบริหารจัดการ รวมทั้งดำเนินการแห่งระบบการหักบัญชีดังกล่าว ซึ่งเป็นการนำอำนาจหน้าที่ในการประกอบกิจการของ ธปท. ตามมาตรา ๑๒ (๑๖) แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทยมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(๑๑) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๙ บทเบ็ดเสร็จ และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๙ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ห้ามมิให้ผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. กรรมการ และพนักงาน ธปท. กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดหรือแย้งกับตำแหน่งหน้าที่ หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น ๆ จากผู้ที่มีหน้าที่หรือธุรกิจเกี่ยวกับ ธปท. เว้นแต่จะเป็นสิ่งของเล็กน้อยซึ่งให้กันตามประเพณี

- การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. กรรมการ หรือพนักงาน ธปท. ในเรื่องใดที่ตนเป็นผู้พิจารณาต่อคณะกรรมการ ธปท.

- ห้ามมิให้พนักงาน ธปท. รับจ้างหรือเป็นลูกจ้างในสถาบันการเงิน

(๑๒) ยกเลิกบทบัญญัติหมวด ๑๐ บทลงโทษ และให้ใช้ความใหม่เป็น “หมวด ๑๐ การบัญชี การตรวจสอบภายใน การสอบบัญชี และรายงานกิจการ” โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ปีการเงินของ ธปท. เป็นไปตามปีปฏิทิน ซึ่งเป็นหลักการมาจากมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย

- ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน ซึ่งมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. อย่างน้อย ๒ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกอย่างน้อย ๑ คน

- ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจและหน้าที่สอบบัญชีแสดงกิจการทั้งหลาย ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ ธปท. และเสนอรายงานผลการสอบบัญชี

- ให้ ธปท. รายงานฐานะการเงินประจำเดือนของสายออกบัตรธนาคาร และ ธปท. รวมทั้งทุนสำรองเงินตรา และรายงานงบดุลและงบกำไรขาดทุนประจำปีของ ธปท. แทนการรายงานประจำสัปดาห์ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย

- ให้ ธปท. เสนองบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของ ธปท. รวมทั้งทุนสำรองเงินตราตามที่เป็นอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี

- ให้ ธปท. เสนอรายงานภาวะทางเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน และแนวทางการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุก ๖ เดือน

(๑๓) เพิ่มหมวด ๑๑ บทเบ็ดเตล็ด ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ ธปท. เป็นผู้ทรงบุริมสิทธิก่อนบุริมสิทธิอื่นของเงิน หลักทรัพย์ และทรัพย์สินทั้งปวง กรณีสถาบันการเงินเป็นลูกหนี้ของ ธปท.

- ให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริงและประเมินผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว ในกรณีที่มีเหตุการณ์อันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

(๑๔) เพิ่มหมวด ๑๒ บทกำหนดโทษ สำหรับสถาบันการเงินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และสำหรับผู้ว่าการ ธปท. รองผู้ว่าการ ธปท. กรรมการพนักงานหรือลูกจ้าง ธปท. ในกรณีต่าง ๆ

(๑๕) บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๗ ถึงร่างมาตรา ๑๐)

ต่อมา กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๔/๗๔๘๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ความว่า กระทรวงการคลังได้พิจารณาทบทวนหลักการแล้วเห็นว่า คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้อำนาจฝ่ายบริหารของประเทศควรมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บังคับบัญชาธนาคารกลางอันเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการกำหนดนโยบายที่สำคัญ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ จะทำให้สอดคล้องกับหลักการสากลซึ่งกล่าวว่า ธนาคารกลางควรมีความเป็นอิสระในการเลือกใช้เครื่องมือดำเนินนโยบายการเงิน (Instrument Independence) แต่เป้าหมายการดำเนินงานของธนาคารกลางต้องสอดคล้องกับเป้าหมายเศรษฐกิจที่กำหนดโดยรัฐบาล (Goal Dependence) จึงเห็นควรแก้ไขปรับปรุงหลักการของร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ใน ๗ ประเด็นดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธานกรรมการ ธปท. โดยตำแหน่ง

๒) ตัดกระบวนการสรรหาและคัดเลือกประธานกรรมการ ธปท. และผู้ว่าการ ธปท. และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอชื่อผู้ว่าการ ธปท. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานำขึ้นทูลเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

๓) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้เสนอถอดถอนผู้ว่าการ ธปท. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานำขึ้นทูลเกล้าฯ ถอดถอน โดยการเสนอถอดถอนนั้นต้องแสดงเหตุผลสนับสนุนการใช้ดุลยพินิจด้วย

๔) กำหนดให้มีกระบวนการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน โดยให้ผู้ว่าการ ธปท. เสนอรายชื่อไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกและเสนอผู้ว่าการ ธปท. มีคำสั่งแต่งตั้ง

๕) กำหนดให้มีคณะกรรมการคัดเลือก จำนวน ๗ คน โดยมีองค์ประกอบจากอดีตผู้บริหารจาก ๔ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ อดีตปลัดกระทรวงการคลัง อดีตปลัดกระทรวงพาณิชย์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อดีตเลขาธิการ

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อดีตผู้ว่าการ ธปท. อดีตปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อดีตผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอดีตคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการคัดเลือกพ้นจากตำแหน่งเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุผลใด

๖) กำหนดให้ผู้ว่าการ ธปท. เสนอถอดถอนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอผู้ว่าการ ธปท. มีคำสั่งถอดถอน

๗) เพิ่มคุณสมบัติกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน ดังนี้

- เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค และ/หรือเศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร
- ไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยได้นำข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี และการแก้ไขปรับปรุงหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่กระทรวงการคลังได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาประกอบการพิจารณาแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๒.๑ ประเด็นข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

(๑) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการต่าง ๆ ว่า หากจะให้แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยจะเหมาะสมหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กระทรวงการคลังขอแก้ไขปรับปรุง จึงได้กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ต้องได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือกซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้ผู้ว่าการ ธปท. เป็นผู้พิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่ง เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าว

(๒) ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบการคัดเลือกประธานกรรมการ ธปท. ผู้ว่าการ ธปท. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคณะกรรมการคัดเลือกซึ่งแต่งตั้งโดยวุฒิสภา นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ปรับปรุงหลักการให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังขอแก้ไขปรับปรุง โดยให้ผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธานกรรมการ ธปท. โดยตำแหน่ง และโดยที่กระทรวงการคลัง

ได้ขอแก้ไขปรับปรุงให้มีการใช้กระบวนการสรรหาเฉพาะกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น จึงได้แก้ไขการกำหนดที่มาของผู้ว่าการ ธปท. ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายปัจจุบัน

(๓) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ให้ความหมายกว้าง ควรพิจารณากำหนดขอบเขตการใช้ อำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. นั้น ต้องดำเนินการแยกออกจากสินทรัพย์ ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา จึงได้กำหนดให้ชัดเจนว่า ธปท. มีอำนาจหน้าที่ บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ซึ่งรวมถึงการนำสินทรัพย์นั้นไปลงทุนหาประโยชน์ตาม หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างจากการบริหารสินทรัพย์ ในทุนสำรองเงินตราได้ โดยสินทรัพย์ดังกล่าวไม่หมายความรวมถึงสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกรณีที่จะนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปลงทุน ในสินทรัพย์ต่างประเทศ โดยกำหนดให้กระทำได้เฉพาะในสินทรัพย์ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

(๔) กรณีฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการสุทธิต่ำกว่าระดับ ที่จำเป็นต่อการรักษาเสถียรภาพการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๒ วรรคสอง ควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนท้าย จากเดิม “... ให้รัฐมนตรีรายงานต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป” เป็น “... ให้รัฐมนตรีรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป” ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว และได้แก้ไขถ้อยคำให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกตแล้ว (ร่างมาตรา ๗๐)

(๕) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการเงินต้องนำ เป้าหมายของนโยบายการเงินประจำปี รวมทั้งการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม เสนอขอ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรีว่าอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการดังกล่าว นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดหลักการดังกล่าวมิได้ มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการเงิน เนื่องจาก โดยหลักในทางสากล คณะกรรมการนโยบายการเงินจะต้องมีความเป็นอิสระในการกำหนด นโยบายทางการเงิน แต่การดำเนินงานควรมีกรอบแนวทางหรือเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับ เป้าหมายเศรษฐกิจของรัฐบาลด้วย นอกจากนี้ หลักการนี้ยังเป็นหลักการสากลที่มีกำหนดไว้ใน กฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศนิวซีแลนด์ ที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันด้วย ประกอบ กับกระทรวงการคลังมีความเห็นด้วยว่า เป้าหมายการดำเนินงานของธนาคารกลางต้องสอดคล้อง กับเป้าหมายเศรษฐกิจที่กำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวจะสอดคล้องกันได้ จึงมีความ จำเป็นที่คณะกรรมการนโยบายการเงินต้องทำความตกลงร่วมกับรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอ เป้าหมายที่ได้ตกลงร่วมกันดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น จึงยังคงหลักการ นี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ

(๖) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่รัฐบาลตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง อาจไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดไว้ เนื่องจากปกติรัฐบาลจะตั้ง งบประมาณไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว ในประเด็นนี้ คณะกรรมการ

กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว และได้ตัดเรื่องนี้ออกจาก ร่างพระราชบัญญัติฯ แล้ว

(๗) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่ตาม ความในร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๙ ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ขององค์กร รวมทั้งจรรยาบรรณและข้อบังคับด้านความประพฤติของคณะกรรมการ และผู้ดำรง ตำแหน่งต่าง ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นด้วย กับการเพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้เพิ่มบทบัญญัติ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. ที่จะพิจารณากำหนดข้อบังคับว่าด้วย จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกรรมการในคณะกรรมการ ตามมาตรา ๑๗ ผู้ว่าการ ธปท. พนักงานและลูกจ้าง ธปท.

(๘) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาความเหมาะสมในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยในสาระสำคัญเกือบทั้งฉบับ ว่าควรจะดำเนินการโดยยกเลิก พระราชบัญญัติฉบับเดิมทั้งฉบับแล้วดำเนินการเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ จะเหมาะสมหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประกอบกับคำชี้แจง ของผู้แทน ธปท. ที่ว่า ไม่ประสงค์จะยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิมทั้งฉบับ เนื่องจากเกรงว่า จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ที่ยังมีภาระต้องดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จึงได้คงรูปแบบการตรากฎหมายเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามแนวทางที่เสนอมา แทนการยกเลิก พระราชบัญญัติฉบับเดิมทั้งฉบับแล้วดำเนินการเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ โดยได้นำกฎหมายเกี่ยวกับธนาคารกลางของประเทศต่างๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย และได้มี การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยฯ ที่กระทรวงการคลังเสนอ โดย สามารถสรุปภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงวัตถุประสงค์และโครงสร้างของ ธปท. ให้เหมาะสมกับการดำเนิน การกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของ ระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(๒) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ ธปท. โดยนำอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ใน พระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางที่ออกตามความใน พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายตามกฎหมายอื่น มาบัญญัติไว้ และปรับปรุงให้สอดคล้องกับการดำเนินภารกิจอันพึง เป็นงานของธนาคารกลาง ในการนี้ ได้แยกอำนาจหน้าที่ในด้านการควบคุมดูแลทางนโยบาย

ซึ่งเป็นของคณะกรรมการ และอำนาจหน้าที่ในทางปฏิบัติซึ่งเป็นของ ธปท. ออกจากกันเพื่อให้เกิดความชัดเจน

(๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นในแต่ละด้าน เพื่อให้การดำเนินงานของ ธปท. มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๔) กำหนดความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของผู้ว่าการ ธปท. รวมทั้งความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของ ธปท. โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ว่าการ ธปท.

(๕) กำหนดการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ว่าการ ธปท. กรรมการ พนักงาน และลูกจ้าง ธปท. เพื่อให้การบริหารงานของ ธปท. มีความโปร่งใส

(๖) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของ ธปท. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางการเงินที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

(๗) เพิ่มประเภทและหลักเกณฑ์การกำหนดเงินสำรองของ ธปท. ตลอดจนให้ ธปท. มีระบบการจัดทำบัญชี การตรวจสอบ และการรายงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและคล่องตัว

ในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฯ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้นำหลักการและสาระตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่กระทรวงการคลังเสนอมาดำเนินการยกร่างให้เป็นระบบและถูกต้องตามแบบการร่างกฎหมาย ซึ่งสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ และผลการพิจารณาได้ ดังนี้

(๑) การอํานาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ได้เพิ่มการอํานาจบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ให้อํานาจในการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(๒) โครงสร้างของกฎหมาย

ได้ปรับปรุงโครงสร้างในการบัญญัติกฎหมายให้เป็นไปตามแบบการร่างกฎหมาย และให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยได้ตัดหลักการในการยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๙ สัตต ในหมวด ๕ ทวิ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ออกจากร่างพระราชบัญญัติ และเมื่อได้มีการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายแล้ว การจัดแบ่งหมวดหมู่โครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย จะเป็นดังต่อไปนี้

หมวด ๑ ความเบื้องต้น

หมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

หมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง

หมวด ๔ คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการ ธปท.

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการนโยบายการเงิน

ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน

ส่วนที่ ๔ คณะกรรมการระบบการชำระเงิน

หมวด ๕ ผู้ว่าการ ธปท.

หมวด ๕ ทวิ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

หมวด ๖ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

ส่วนที่ ๑ การออกธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

ส่วนที่ ๒ การดำเนินนโยบายการเงิน

ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.

ส่วนที่ ๔ การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์
ของรัฐบาล

ส่วนที่ ๕ การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

ส่วนที่ ๖ การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

หมวด ๗ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่

หมวด ๘ การกำกับดูแล

หมวด ๙ การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

(๓) บทนิยาม

คงการกำหนดนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” “กองทุนการเงินระหว่างประเทศ” “ผู้ว่าการ ธปท.” “รองผู้ว่าการ ธปท.” “พนักงาน” “ลูกจ้าง” และ “รัฐมนตรี” ไว้ ส่วนนิยามคำว่า “เงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ” “สินทรัพย์ต่างประเทศที่ประกอบเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ” “หลักทรัพย์ต่างประเทศ” และคำนิยามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นได้ตัดออก โดยนำสาระไปกำหนดไว้ในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

(๔) การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ (ร่างหมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๑๑))

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นว่า เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นแล้วโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ จึงได้กำหนดฐานะของ ธปท. ให้ชัดเจนว่า เป็นนิติบุคคลที่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร่างมาตรา ๕)

ในส่วนของวัตถุประสงค์ของ ธปท. ได้กำหนดให้ชัดเจนว่า เป็นการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน โดยให้ ธปท. มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘) โดยนำกิจการที่ได้บัญญัติไว้ใน

พระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ พร้อมกับปรับปรุงให้มีความชัดเจนขึ้นสอดคล้องกับการดำเนินงานของธนาคารกลางที่เป็นหลักสากลและต้องมีความเป็นอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดนโยบายทางการเงินแต่อย่างใดก็ดี ธปท. ก็มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายอื่นด้วย อันได้แก่ การออกธนบัตรและดูแลรักษาทุนสำรองเงินตรา การควบคุมดูแลสถาบันการเงิน การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังนั้น การกำหนดสาระในร่างพระราชบัญญัตินี้จึงควรจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับงานของ ธปท. โดยตรง ส่วนภารกิจและอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ที่มีตามกฎหมายเฉพาะเรื่องนั้น จะเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

อำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในการดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงอำนาจในการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑) การออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร
- ๒) การกำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน
- ๓) การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.
- ๔) การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล
- ๕) การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน
- ๖) การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน
- ๗) การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน
- ๘) การบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

๙) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

๑๐) การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

๑๑) การกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ธปท.

นอกจากนั้น ได้กำหนดห้าม ธปท. กระทำการที่จะมีผลต่อการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ได้แก่ การประกอบการค้าหรือมีส่วนได้เสียโดยตรงในกิจการพาณิชย์หรืออุตสาหกรรม หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อหากำไรกับประชาชนโดยตรง การซื้อหรือมีหุ้นในสถาบันการเงินหรือบริษัทใด การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ การให้กู้ยืมเงินในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการรับจ้างพิมพ์ธนบัตร บัตรธนาคาร พันธบัตร อกรแสตมป์ หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดที่มีระบบป้องกันการปลอมแปลง โดยมีข้อยกเว้นบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของธนาคารกลาง (ร่างมาตรา ๙)

(๕) ทุนและเงินสำรอง (ร่างหมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง (ร่างมาตรา ๑๒ ถึง ร่างมาตรา ๑๖))

ทุนประเดิมของ อปท. มีจำนวนยี่สิบล้านบาทตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ โดยการเพิ่มหรือลดทุนจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ส่วนแหล่งเงินที่จะนำมาเพิ่มทุนย่อมอยู่ในดุลพินิจของคณะรัฐมนตรี โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ว่า มาจากการได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือแหล่งเงินอื่นใดโดยได้รับอนุมัติรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๒)

ให้เงินสำรองของ อปท. ประกอบด้วย (๑) เงินสำรองธรรมดา ซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดทุน (๒) เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน และ (๓) เงินสำรองประเภทอื่นเพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ตามที่คณะกรรมการ อปท. จะตั้งไว้โดยอนุมัติรัฐมนตรี โดยเงินสำรองธรรมดาและเงินสำรองประเภทอื่นจะมาจากการกักเงินกำไรสุทธิของ อปท. ที่หักผลขาดทุนสะสมคงเหลือ ถ้ามีแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา ๑๔)

ในกรณีที่ผลการดำเนินการของ อปท. ขาดทุน ให้นำเงินสำรองธรรมดาชดเชยผลขาดทุน ส่วนในกรณีที่เกิดกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ อปท. ให้นำกำไรหรือขาดทุนนั้นไปสะสมเข้าหรือหักออกจากเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

นอกจากนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตัดหลักการที่กำหนดให้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ อปท. ในกรณีที่ อปท. มีเงินสำรองธรรมดาไม่เพียงพอชดเชยผลขาดทุน และให้ อปท. นำกำไรสุทธิในปีต่อไปคืนให้แก่กระทรวงการคลังจนครบจำนวนเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ (ร่างเดิมมาตรา ๑๗ วรรคสองและวรรคสาม) ออกเนื่องจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) ได้ชี้แจงว่า ในกรณีที่กระทรวงการคลังจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ อปท. สมควรที่จะให้กระทรวงการคลังพิจารณาเป็นรายกรณีไปตามความเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดบังคับไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

(๖) คณะกรรมการ (ร่างหมวด ๔ คณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๗ ถึง ร่างมาตรา ๒๔/๙))

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ อปท. ตามพระราชบัญญัตินี้ จะมีการควบคุมดูแลทางนโยบายโดยคณะกรรมการ ๔ คณะ ดังต่อไปนี้

๑) คณะกรรมการ อปท. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินการของ อปท. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกิจของ อปท. เว้นแต่กิจการและการดำเนินการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน

๒) คณะกรรมการนโยบายการเงิน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศ กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยน

เงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราที่รัฐมนตรีกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายดังกล่าว และติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศนั้น คณะกรรมการนโยบายการเงินต้องคำนึงถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ สภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ โดยคณะกรรมการนโยบายการเงินต้องทำความเข้าใจร่วมกับรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอเป้าหมายที่ได้ทำความเข้าใจดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ประกาศเป้าหมายของนโยบายการเงินในราชกิจจานุเบกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทราบถึงเป้าหมายของนโยบายการเงินที่จะมีการดำเนินการในปีถัดไป อย่างไรก็ตาม หากจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป้าหมายที่ได้มีการทำความเข้าใจดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการนโยบายการเงินต้องดำเนินการเช่นเดียวกับการเสนอเป้าหมายในครั้งแรก

๓) คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน ติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ตามนโยบายดังกล่าว กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และการเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่ โดยในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ ธปท. ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

๔) คณะกรรมการระบบการชำระเงิน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้ระบบดังกล่าวดำเนินไปด้วยความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ตามนโยบายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่า การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะให้มีอำนาจหน้าที่แยกต่างหากจากกัน เป็นไปเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการมีความเป็นอิสระจากกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะ ที่กำหนดให้ผู้ว่าการ ธปท. ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการทั้ง ๔ คณะ ทำให้ผู้ว่าการ ธปท. สามารถพิจารณาประสิทธิภาพในการดำเนินการในภาพรวม ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะได้

ส่วนที่มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ๔ คณะดังกล่าว ได้กำหนดให้มาจากการคัดเลือกโดยคณะกรรมการคัดเลือก (ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด) โดยรายชื่อที่คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณานั้นมาจากการเสนอรายชื่อของผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งพิจารณาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด กระบวนการดังกล่าวจึงทำให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลาง นอกจากนี้ ยังได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรง

ตำแหน่ง รวมทั้งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะ เพื่อให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียอย่างใดกับการปฏิบัติหน้าที่ อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นกลาง ส่งผลให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ผู้ว่าการ ธปท. (ร่างหมวด ๕ ผู้ว่าการ ธปท. (ร่างมาตรา ๒๘/๑๐ ถึง ร่างมาตรา ๒๘/๑๘ และร่างมาตรา ๒๙))

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่กระทรวงการคลังได้แก้ไขหลักการเกี่ยวกับที่มาของประธานกรรมการ ธปท. จากเดิมที่กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือก เป็นให้ผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง และให้ใช้ระบบการสรรหาเฉพาะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้กำหนดให้ที่มาของผู้ว่าการ ธปท. เป็นไปตามที่กำหนดไว้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการ ธปท. โดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี และให้ผู้ว่าการ ธปท. เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการกิจการ และการดำเนินการของ ธปท. ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง ทั้งนี้ หลักการสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการ ธปท. คือ ผู้ว่าการ ธปท. ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของ ธปท. นอกจากนี้ เมื่อผู้ว่าการ ธปท. พ้นจากการดำรงตำแหน่ง ยังกำหนดห้ามมิให้ผู้ว่าการ ธปท. ดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งด้วย ส่วนการกำหนดความรู้ความสามารถของผู้ว่าการ ธปท. นั้น ได้กำหนดให้ผู้ว่าการ ธปท. ต้องมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคาร เพื่อมิให้เป็นการจำกัดตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนเกินไป และเปิดโอกาสให้มีการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมได้กว้างขวางมากขึ้น

สำหรับหลักการในการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้เสนอถอดถอนผู้ว่าการ ธปท. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานำขึ้นทูลเกล้าฯ ถอดถอน โดยการเสนอถอดถอนนั้นต้องแสดงเหตุผลสนับสนุนการใช้ดุลยพินิจ ตามที่กระทรวงการคลังขอแก้ไขปรับปรุงนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดเรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งในกรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยมติดังกล่าวต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดเจนไว้ด้วย ดังนั้น นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้ว่าการ ธปท. ย่อมพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยไม่ต้องมีการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถอดถอนแต่อย่างใด ส่วนเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร และเนื่องจากคณะกรรมการ ธปท. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการ ธปท.

ทั้งหมดให้ถอดถอนนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตัดเหตุดังกล่าวออก เนื่องจากกรณีดังกล่าวไม่อาจเกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัติ

(๘) การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. (ร่างหมวด ๖ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. (ร่างมาตรา ๓๐ ถึงร่างมาตรา ๔๕))

ได้กำหนดสาระโดยจัดแบ่งออกเป็น ๖ ส่วน โดยยึดถือตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ที่บัญญัติในมาตรา ๘ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๑) การออกธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร (ร่างมาตรา ๓๐ ถึงร่างมาตรา ๓๒)

ธปท. เป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล และเป็นผู้มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการออกบัตรธนาคาร โดยให้ถือว่าบัตรธนาคารเป็นเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๓๐ ถึงร่างมาตรา ๓๒) และเนื่องจากการออกและจัดการธนบัตรและบัตรธนาคารย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินตรา โดยต้องแยกออกจากกิจการอื่นของ ธปท. จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้สายออกบัตรธนาคารเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ อีกทั้งการใช้คำว่า “สายออกบัตรธนาคาร” จะไม่สอดคล้องกับคำที่ใช้ในกฎหมายว่าด้วยเงินตราที่ใช้คำว่า “ฝ่ายออกบัตรธนาคาร” (ตัดร่างเดิมมาตรา ๔๕ วรรคสอง ออก)

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแสดงเจตนารมณ์ดั้งเดิมของกฎหมายในการที่จะให้ใช้บัตรธนาคารแทนการใช้ธนบัตร ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทน ธปท. ว่า ธปท. ได้เคยออกบัตรธนาคารเพียงครั้งเดียวเพื่อเป็นที่ระลึกพระราชพิธีฉลองพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงเห็นว่า เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มิได้มีผลใช้บังคับดังที่กำหนดไว้ และการไม่นำบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อ การออกและจัดการบัตรธนาคารของ ธปท. จึงไม่นำบทบัญญัตีดังกล่าวมากำหนดไว้อีก ส่วนกรณีตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้เกิดขึ้นและสิ้นสุดแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๒) การดำเนินนโยบายการเงิน (ร่างมาตรา ๓๓ ถึงร่างมาตรา ๓๔)

ธปท. มีหน้าที่ดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด โดย ธปท. มีอำนาจกำหนดดอกเบี้ยการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน แต่ต้องเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศและมาตรการที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด (ร่างมาตรา ๓๓ (๒)) สำหรับประเภทของสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งได้กำหนดให้เป็นอำนาจของ ธปท. เพื่อความคล่องตัว (ร่างมาตรา ๓๓ (๗))

นอกจากนั้น ในกรณีที่ ธปท. กำหนดให้สถาบันการเงินดำรงเงินฝากไว้ที่ ธปท. นอกจากการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินที่กำหนดตามกฎหมายอื่น ธปท. ต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากดังกล่าวไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๓๔) เนื่องจาก

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า เป็นการเพิ่มภาระให้แก่สถาบันการเงิน สำหรับอำนาจในประการอื่นที่เดิมกำหนดไว้ในส่วนนี้ ซึ่งได้แก่ อำนาจในการกำหนดให้สถาบันการเงินดำรงเงินฝากไว้ที่ ธปท. อำนาจสั่งให้สถาบันการเงินส่งรายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพัน รวมทั้งอำนาจในการสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจัดส่งรายงานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติ (ร่างเดิมมาตรา ๖๑ (๑) (๒) และ (๕)) นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ใช่อำนาจเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายการเงิน จึงได้นำไปกำหนดไว้ในบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนอำนาจในการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใดเป็นผลิตภัณฑ์อันอาจมีผลกระทบต่อส่วนรวมและให้อยู่ในการกำกับดูแลโดย ธปท. เป็นกรณีการกำกับสถาบันการเงินที่อยู่ในอำนาจของ ธปท. ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. จึงได้ตัดออกเรื่องนี้ออก (ร่างเดิมมาตรา ๖๑ (๔))

๓) การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. (ร่างมาตรา ๓๕ ถึงร่างมาตรา ๓๗)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้แก้ไขขอบเขตในการให้อำนาจ ธปท. บริหารจัดการสินทรัพย์ต่างประเทศ จากเดิมที่กำหนดให้มีอำนาจบริหารจัดการเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ ซึ่งหมายถึง สินทรัพย์ต่างประเทศในบัญชีของ ธปท. สินทรัพย์ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา และสินทรัพย์ต่างประเทศที่รัฐบาลได้มอบหมายให้ ธปท. ดูแล เป็นการให้อำนาจเฉพาะการบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. โดยไม่จำกัดเพียงสินทรัพย์ต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตของอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของ ธปท. ตามร่างพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนั้น ได้กำหนดกรอบในการลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ (ร่างมาตรา ๓๖) ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเทียบเคียงกับการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๔๑๗/๒๕๕๐) ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด ซึ่งอาจแตกต่างจากการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราก็ได้

๔) การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล (ร่างมาตรา ๓๘ ถึงร่างมาตรา ๔๐)

กำหนดให้ชัดเจนขึ้นว่า นอกจากการเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาลแล้ว ธปท. อาจเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๐)

๕) การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน (ร่างมาตรา ๔๑ ถึงร่างมาตรา ๔๓)

ได้แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในส่วนนี้คงเหลือเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงินเท่านั้น ซึ่งได้แก่ การให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน และ

การสั่งให้สถาบันการเงินส่งรายงานหรือชี้แจงเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพันตามที่ ธปท. กำหนด สำหรับอำนาจหน้าที่ในกรณีอื่นได้ตัดออก แล้วนำไปกำหนดไว้ในส่วนอื่นของหมวดนี้ เพื่อให้ตรงกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในแต่ละส่วน

สำหรับการให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงินเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งระบบสถาบันการเงินตามร่างฯ ที่กระทรวงการคลังเสนอ (ร่างเดิมมาตรา ๖๗) นั้น จากคำชี้แจงของผู้แทน ธปท. ซึ่งสรุปได้ว่า การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินตามร่างมาตรานี้จะไม่ขัดแย้งกับหลักการในร่างพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๔๓๖/๒๕๕๐) เนื่องจากมิได้เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาในการดำรงเงินกองทุน แต่เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาสภาพคล่องอันอาจมีผลกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินเป็นส่วนรวม ซึ่ง ธปท. เห็นว่า การให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินนั้นอาจช่วยรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินได้ โดย ธปท. จะต้องขอความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี จะให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินในลักษณะอื่นใดแก่สถาบันการเงินดังกล่าวก็ได้ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

(๙) การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่ (ร่างหมวด ๗ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่ (ร่างมาตรา ๔๖ ถึงร่างมาตรา ๔๘))

ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดห้ามมิให้ผู้ว่าการ ธปท. กรรมการ พนักงานและลูกจ้าง ธปท. กระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดการขัดหรือแย้งระหว่างผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของ ธปท. หรือขัดหรือแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน และในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานหรือลูกจ้าง ธปท. ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาต่อผู้ว่าการ ธปท. คณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ พนักงานและลูกจ้าง ธปท. ต้องไม่ดำรงตำแหน่ง รับจ้างหรือรับทำการทำงานใด ๆ ในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นไปตามข้อบังคับที่ ธปท. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ธปท.

(๑๐) การกำกับดูแล (ร่างหมวด ๘ การกำกับดูแล (ร่างมาตรา ๔๙ ถึงร่างมาตรา ๕๒))

ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท. และอาจมีการหารือร่วมกันเป็นครั้งคราวระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการ ธปท. ได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้มีความเข้าใจว่า บุคคลดังกล่าวมิได้มีความรับผิดชอบแยกจากกัน ส่วนการหารือจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ให้เป็นดุลยพินิจตามที่เห็นสมควร

นอกจากนี้ ได้เพิ่มบทบัญญัติเพื่อกำหนดหน้าที่แก่ ธปท. ในการรายงานข้อเท็จจริงและประเมินผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาโดยเร็ว ในกรณีที่มีเหตุการณ์อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหลักการที่มีอยู่ในร่างเดิมของกระทรวงการคลัง โดยในขณะเดียวกัน สมควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจที่จะให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริง วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาได้ด้วย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน (ร่างมาตรา ๕๑)

สำหรับกรณีฐานะสุทธิของเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการต่ำกว่าระดับที่จำเป็นต่อการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ธปท. ต้องรายงานต่อรัฐมนตรีโดยเร็ว พร้อมกับเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และให้รัฐมนตรีรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

(๑๑) การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน (ร่างหมวด ๙ การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน (ร่างมาตรา ๕๓ ถึงมาตรา ๖๑))

ปีการเงินของ ธปท. ให้เป็นไปตามปีปฏิทิน และภายในเวลาสามเดือนหลังจากวันสิ้นปีการเงิน ธปท. ต้องเสนองบการเงินของ ธปท. ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตรประจำปีการเงินนั้น ซึ่งผู้ว่าราชการ ธปท. ได้ลงนามรับรองและผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบแล้วต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การบัญชีของ ธปท. ต้องจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้รูปแบบที่จัดทำเป็นไปในรูปแบบเดียวกันกับการบัญชีทั่วไป ซึ่งจะทำให้การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะผู้สอบบัญชีของ ธปท. สามารถกระทำได้โดยสะดวก อย่างไรก็ตาม การจัดทำบัญชีของ ธปท. ในบางเรื่องอาจมีความจำเป็นต้องใช้รูปแบบอื่นที่แตกต่างไปจากการบัญชีทั่วไปได้ จึงกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเรื่องตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยรูปแบบอื่นที่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดนั้น ต้องเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับทางปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไปด้วย

ส่วนการตรวจสอบกิจการของ ธปท. นั้นแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การตรวจสอบภายในองค์กรของ ธปท. เอง ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่จำเป็นต้องกำหนดในกฎหมาย และการตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นคณะกรรมการอิสระ ซึ่งได้กำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ว่า ให้ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอก จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินห้าคน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการตรวจสอบกิจการของ ธปท. และรายงานต่อคณะกรรมการ ธปท. เป็นรายไตรมาส

นอกจากนี้ ธปท. ยังมีหน้าที่ต้องรายงานกิจการและผลการดำเนินงานของ ธปท. เป็นประจำตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดดังนี้

๑) ทุกสัปดาห์ ธปท. ต้องจัดทำรายงานฐานะการเงินประจำสัปดาห์ของ ธปท. ทูลเกล้าฯ ถวาย และกิจการธนบัตร ต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในการจัดทำรายงานฐานะการเงินประจำสัปดาห์ของ ธปท. ทูลเกล้าฯ ถวาย และกิจการธนบัตร ให้ ธปท. ทำการเผยแพร่รายงานดังกล่าวโดยอาจเผยแพร่ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของ ธปท. เอง

๒) ทุกเดือน ธปท. ต้องจัดทำรายงานแสดงฐานะของเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ ทั้งในฐาณะรวม ฐาณะสุทธิ และฐานะล่วงหน้าสุทธิ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓) ทุกเดือน ธปท. ต้องจัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยต้องวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและแนวทางการดำเนินงานเสนอต่อรัฐมนตรี

๔) ทุกหกเดือน (ภายในหกสิบวันนับจากวันที่ ๓๐ มิถุนายน และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี) ธปท. ต้องจัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน และแนวทางการดำเนินงานและประเมินผล เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ

๕) ภายในเวลาสามเดือนหลังจากวันสิ้นปีการเงิน ธปท. ต้องเสนอรายงานของคณะกรรมการ ธปท. สรุปผลการดำเนินการแสดงว่าภายในรอบปีนั้น การงานของ ธปท. ได้ดำเนินการเป็นประการใดต่อรัฐมนตรี

(๑๒) บทกำหนดโทษ (ร่างหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๖๒ ถึงร่างมาตรา ๗๕))

โดยที่ในปัจจุบันผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน ธปท. เป็นพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ความผิดตามกฎหมายดังกล่าวจึงนำมาใช้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน ธปท. ด้วย การกำหนดบทกำหนดโทษตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงใช้โครงสร้างเดียวกับบทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยมีการปรับเปลี่ยนอัตราโทษให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับค่าของเงินในปัจจุบัน และการกำหนดอัตราโทษของกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินและเศรษฐกิจอื่น นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมการกำหนดโทษสำหรับผู้ว่าราชการ ธปท. ที่เข้าดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการ ธปท. โดยกำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งความผิดและอัตราโทษดังกล่าวเป็นอย่างเดียวกับที่กำหนดสำหรับเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๔-๕๔๕/๒๕๕๐)

(๑๓) บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๑๒ ถึงร่างมาตรา ๑๕)

ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องนี้ โดยได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับในกรณีดังต่อไปนี้

๑) การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ธปท. โดยให้กรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ที่ดำรงตำแหน่งในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

๒) การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ที่ผู้ว่าการ ธปท. แต่งตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติใช้บังคับ โดยให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดังกล่าว แล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานของ ธปท.

๓) การดำรงตำแหน่งของผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเช่นกัน โดยให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณของปีผู้ว่าการ ธปท. มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และเนื่องจากได้มีบทบัญญัติห้ามผู้ว่าการ ธปท. ดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วจึงได้เพิ่มเติมการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจที่จะพิจารณากำหนดค่าชดเชยการเสียโอกาสจากข้อห้ามดังกล่าวได้ โดยให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ธปท. ในทำนองเดียวกับกรณีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๔-๕๔๕/๒๕๕๐)

๔) ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับ ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจซื้อ ขาย และรับช่วงซื้อลดตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้กระทำได้อีกจนกว่าระยะเวลาตามข้อตกลงจะสิ้นสุด แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับนั้น (ร่างเดิมมาตรา ๙) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติตามร่างมาตรานี้มิใช่บทเฉพาะกาล และหากประสงค์จะจำกัดอำนาจดังกล่าวของ ธปท. ไว้ จะต้องนำไปกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๙ ซึ่งกำหนดห้าม ธปท. กระทำการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ก็มีได้ประสงค์จะห้าม ธปท. ที่จะซื้อ ขาย และรับช่วงซื้อลดตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงิน อีกทั้งยังได้กำหนดให้ ธปท. มีอำนาจกระทำการดังกล่าวได้ในการให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบัน

การเงินที่ประสบปัญหาสภาพคล่องได้ (ร่างมาตรา ๖๓) และมีความเห็นเพิ่มเติมด้วยว่า การซื้อขาย และรับช่วงซื้อลดตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น เป็นอำนาจของ ธปท. ที่จะพิจารณา ดำเนินการหรือไม่ก็ได้ หาก ธปท. ไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป ก็สามารถกระทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย จึงได้ตัดร่างมาตรานี้ออก

ส่วนการกำหนดบทเฉพาะกาลให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินทำหน้าที่บริหารและติดตามหนี้สินที่ยังค้างชำระให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จนั้น (ร่างเดิมมาตรา ๑๐) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ มิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติใดเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าวของกองทุน นอกจากนี้ ตามร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๕/๒๕๕๐) ได้มีการกำหนดไว้แล้วว่า เมื่อมีการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ให้สถาบันการเงินนำส่งเงินเข้ากองทุนคุ้มครองเงินฝากตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา และให้ยกเลิกการประกันผู้ฝากเงินของสถาบันการเงินโดยรัฐบาลที่มีอยู่ก่อนการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินการดังกล่าวแล้ว สถาบันการเงินจึงไม่ต้องนำส่งเงินให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินก็ไม่มีหน้าที่ต้องประกันผู้ฝากเงินอีกต่อไปโดยปริยาย ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความชัดเจนเพียงพอแล้ว ส่วนการดำเนินการของกองทุนในการติดตามหนี้สินค้างชำระนั้นย่อมสามารถกระทำต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ จึงได้ตัดร่างมาตราดังกล่าวออก

นอกจากนี้ ได้แก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ถูกต้องตามแบบการร่างกฎหมายและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า โดยที่ในขณะนี้ยังไม่มี การกำหนดให้ ธปท. เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้การกำหนดให้หน่วยงานอื่น ของรัฐเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าว ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น จึง เห็นสมควรจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของ ธปท. ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและดำเนินการต่อไปในคราวเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๐

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๖๖๒/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ เพื่อปรับปรุงวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ทุน และเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้มีคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่แต่ละด้านรวมทั้งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน และกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และการกำกับดูแลธนาคารแห่งประเทศไทยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับสมควรให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เฉพาะที่จำเป็นในแต่ละด้าน ได้แก่ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร รวมทั้งกำหนดการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ว่าการ กรรมการ พนักงาน และลูกจ้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความโปร่งใส นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินที่อาจก่อให้เกิด

ผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงิน เป็นส่วนรวม กำหนดประเภทสินทรัพย์และเครื่องมือในการดำเนินนโยบายเพื่อการดูแลเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงิน และการบริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มประเภทเงินสำรองและมีระบบการจัดทำบัญชี การตรวจสอบ และการรายงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและคล่องตัว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) ธนาคารพาณิชย์

(๒) บริษัทเงินทุน

(๓) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

(๔) นิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“กองทุนการเงินระหว่างประเทศ” หมายความว่า กองทุนการเงินระหว่างประเทศตามข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“รองผู้ว่าการ” หมายความว่า รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างธนาคารแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกหมวด ๒ การจัดตั้ง ทุน และเงินสำรอง มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๕ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๒
การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

มาตรา ๕ ให้มีธนาคารกลางเรียกว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “ธปท.”

ให้ ธปท. เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้ ธปท. มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และจะตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้ และเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วจะตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้นนอกราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๗ ธปท. มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

มาตรา ๘ ให้ ธปท. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ เพื่อบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) การออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร
- (๒) การกำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน
- (๓) การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.
- (๔) การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล
- (๕) การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน
- (๖) การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน
- (๗) การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน
- (๘) การบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

- (๙) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
- (๑๐) การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ธปท.
- (๑๑) การกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ธปท.

ในการนี้ ธปท. อาจถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินต่าง ๆ ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องใด ๆ หรือก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๙ ห้าม ธปท. กระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ประกอบการค้าหรือมีส่วนได้เสียโดยตรงในกิจการพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อหากำไรกับประชาชนโดยตรง แต่ ธปท. อาจได้มาซึ่งส่วนได้เสียอันเนื่องมาจากการบังคับตามสิทธิเรียกร้องของ ธปท.
- (๒) ซื้อหรือมีหุ้นในสถาบันการเงินหรือบริษัทใด เว้นแต่
 - (ก) เป็นหุ้นในธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ
 - (ข) เป็นหุ้นที่ได้จากการชำระหนี้หรือการประกันการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่
 - (ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการของ ธปท. หรือเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ ธปท.
 - (ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันสินเชื่อ

(๔) ให้กู้ยืมเงินในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๕) รับจ้างพิมพ์ธนบัตร บัตรธนาคาร พันธบัตร อากรแสตมป์ หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดที่มีระบบป้องกันการปลอมแปลง ตลอดจนจำหน่ายหมึกพิมพ์หรืออุปกรณ์อื่นเกี่ยวเนื่องกับการพิมพ์สิ่งพิมพ์ดังกล่าว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้กระทำกับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และโดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท.

บรรดาส่วนได้เสียหรือสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของ ธปท. ตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๓) (ข) จะต้องจำหน่ายโดยเร็วภายในห้าปีนับแต่วันที่ส่วนได้เสียหรือสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของ ธปท. เว้นแต่จะได้ใช้สังหาริมทรัพย์นั้นเพื่อเป็นสถานที่ประกอบกิจการหรือเพื่อใช้ประโยชน์แก่กิจการของ ธปท.

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติดุลการชำระเงิน ฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ และสถิติการเงินของประเทศ ให้ ธปท. มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งทำธุรกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อ ธปท. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ กิจการของ ธปท. ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้ ธปท. ต้องจัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดให้พนักงานและลูกจ้างได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกหมวด ๓ การกำกับ ควบคุม และจัดการ มาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗

มาตรา ๗ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง มาตรา ๑๒ ถึงมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔

“หมวด ๓

ทุนและเงินสำรอง

มาตรา ๑๒ ให้กำหนดทุนประเดิมของ ธปท. เป็นจำนวนยี่สิบล้านบาท
การเพิ่มหรือลดทุนของ ธปท. ให้กระทำได้โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓ ให้เงินสำรองของ ธปท. ประกอบด้วย

- (๑) เงินสำรองธรรมดา ซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดทุน
- (๒) เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน
- (๓) เงินสำรองประเภทอื่นเพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ตามที่

คณะกรรมการ ธปท. จะตั้งไว้โดยอนุมัติรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔ ถ้าไรสุทธิของ ธปท. ในแต่ละปี เมื่อได้หักผลขาดทุนสะสมคงเหลือ หากมีแล้ว ให้กันเงินไว้สำหรับรายการดังต่อไปนี้ตามลำดับ

- (๑) เงินสำรองธรรมดาเป็นจำนวนร้อยละสิบห้า
- (๒) เงินสำรองประเภทอื่นตามจำนวนที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

โดยอนุมัติรัฐมนตรี

เมื่อ ธปท. ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว หากมีเงินคงเหลืออีก ให้นำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๕ หากผลการดำเนินงานของ ธปท. ขาดทุนในปีใด ให้นำเงินสำรอง ธรรมดาชดเชยผลขาดทุนนั้น

มาตรา ๑๖ ในการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ให้นำกำไรหรือขาดทุน ที่เกิดจากการตีราคาดังกล่าวสะสมเข้าหรือหักออกจากเงินสำรองตามมาตรา ๑๓ (๒)”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกหมวด ๔ การออกบัตรธนาคาร มาตรา ๒๑ ถึงมาตรา ๒๗ และหมวด ๕ การธนาคาร มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๙ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ คณะกรรมการ มาตรา ๑๗ ถึง มาตรา ๒๘/๙ และหมวด ๕ ผู้ว่าการ มาตรา ๒๘/๑๐ ถึงมาตรา ๒๘/๑๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๔

คณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ตามมาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ธปท.” เพื่อควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งการบริหารงานของ ธปท.

(๒) คณะกรรมการนโยบายการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการ ตามนโยบายการเงินของประเทศ

(๓) คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

(๔) คณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแล และระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน

กรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่บัญญัติในหมวดนี้ในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการแต่ละคณะ

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๗) ไม่เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งเนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๘) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในนิติบุคคลซึ่งมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ ธปท.

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) อายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๔
- (๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) รัฐมนตรีให้ออกตามข้อเสนอแนะของผู้ว่าการ เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง

มาตรา ๒๑ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้ามีรองประธานมากกว่าหนึ่งคน ให้รองประธานที่มีอาวุโสสูงสุดในที่ประชุมเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้เลื่อนการประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ ในการประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้แจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน แล้วแต่กรณี ทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมและมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๒๓ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ธปท.

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าว และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับแต่งตั้งและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

ให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการคัดเลือก

ให้ประธานกรรมการคัดเลือกและกรรมการคัดเลือกได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ธปท.

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการคัดเลือกกำหนดระเบียบว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการคัดเลือก การเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการระบุนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการเสนอชื่ออย่างเพียงพอที่คณะกรรมการคัดเลือกจะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกได้

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับต่อไปแม้คณะกรรมการคัดเลือกที่กำหนดระเบียบดังกล่าวจะพ้นจากตำแหน่งแล้ว

การแก้ไขเพิ่มเติม การยกเลิก หรือการกำหนดระเบียบขึ้นใหม่ จะกระทำได้อีกแต่โดยคณะกรรมการคัดเลือกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ให้คณะกรรมการคัดเลือกเปิดเผยระเบียบที่กำหนดขึ้นตามมาตรานี้ในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้

มาตรา ๒๖ การประชุมของคณะกรรมการคัดเลือกต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการคัดเลือกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการคัดเลือกทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จสิ้น

มาตรา ๒๘ ในการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตาม มาตรา ๑๗ ให้ผู้ว่าการพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๑๘ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละคณะกรรมการ เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่จะได้รับแต่งตั้งในแต่ละคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ต่อคณะกรรมการคัดเลือก และเมื่อคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็น กรรมการแล้ว ให้เสนอรายชื่อต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการ ธปท.

มาตรา ๒๘/๑ ให้คณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วย ผู้ว่าการ เป็นประธาน กรรมการ รองผู้ว่าการทุกคน เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนหกคน เป็นกรรมการ ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๒ คณะกรรมการ ธปท. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการและการดำเนินการของ ธปท. เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ เว้นแต่กิจการ และการดำเนินการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบาย สถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณ
(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยโครงสร้างองค์กร และการบริหารงานบุคคล
(๓) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันการมีส่วนได้เสียและจรรยาบรรณในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของกรรมการในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ผู้ว่าการ พนักงาน และลูกจ้าง

(๔) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการมอบอำนาจ การรักษาการแทน การบริหารงาน หรือดำเนินกิจการอื่นใด

(๕) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินหรือการสงเคราะห์พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

(๖) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยงบประมาณและรายจ่าย

(๗) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจัดซื้อและจัดจ้าง

(๘) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่ารับรอง เงินตอบแทน หรือเงินอื่นใด

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตราและสินทรัพย์ของ ธปท. ตามส่วนที่ ๓ ของหมวด ๖

(๑๐) พิจารณาให้ความเห็นชอบการตั้งและการเลิกสาขาหรือสำนักงานตัวแทน

(๑๑) กำกับดูแลการจัดทำงบการเงิน รายงานประจำปี และรายงานอื่น ๆ ของ ธปท. ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๒
คณะกรรมการนโยบายการเงิน

มาตรา ๒๘/๓ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการ
เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง
ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
ด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคารซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ
ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๔ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศ โดยคำนึงถึงแนวนโยบาย
แห่งรัฐ สภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ

(๒) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบ
การแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(๓) กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบาย
ตาม (๑) และ (๒)

(๔) ติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ตาม (๓) ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและ
มีประสิทธิภาพ

ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี
ทุกหกเดือน

มาตรา ๒๘/๕ ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน
จัดทำเป้าหมายของนโยบายการเงินของปีถัดไป เพื่อเป็นแนวทางให้แก่รัฐและ ธปท. ในการ
ดำเนินการใดๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพด้านราคา โดยทำความตกลงร่วมกับรัฐมนตรี และให้
รัฐมนตรีเสนอเป้าหมายของนโยบายการเงินที่ได้ทำความตกลงร่วมกันต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อ
พิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรหรือจำเป็น คณะกรรมการนโยบายการเงินอาจแก้ไข
เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเป้าหมายของนโยบายการเงินได้ โดยต้องดำเนินการตามที่กำหนด
ในวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๓
คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน

มาตรา ๒๘/๖ ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการ
เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง

ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขานุการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๗ ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน และติดตามการดำเนินการของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๕) และ (๗) รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสถาบันการเงิน
- (๒) กำหนดนโยบายการเปิดและปิดสาขาสถาบันการเงิน
- (๓) กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตาม

กฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

- (๔) เสนอความเห็นหรือข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่

ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อ

คณะกรรมการ ธปท. ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน

มาตรา ๒๘/๘ ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการ เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนสามคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๙ คณะกรรมการระบบการชำระเงินมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๖)

ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ ธปท. ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

หมวด ๕

ผู้ว่าการ

มาตรา ๒๘/๑๐ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยรับผิดชอบการบริหารจัดการ
กิจการและการดำเนินการของ ธปท. ให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ตลอดจนให้
เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ กำหนด
ให้ผู้ว่าการเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้าง

มาตรา ๒๘/๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการโดยคำแนะนำของ
คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘/๑๒ ผู้ว่าการต้องมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้าน
เศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคาร

มาตรา ๒๘/๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าการมีความเป็นอิสระในการบริหาร
จัดการกิจการของ ธปท.

มาตรา ๒๘/๑๔ ผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอชื่อเพื่อ

ทรงแต่งตั้ง

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของ

พรรคการเมือง

(๙) ไม่เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลที่มี
กฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งเนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๑๐) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือ
มีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในนิติบุคคลซึ่งมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ ธปท.

มาตรา ๒๘/๑๕ ผู้ว่าการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ทรง
แต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งได้อีกไม่เกินหนึ่งวาระ

มาตรา ๒๘/๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘/๑๕ แล้ว
ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๘/๑๔
- (๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง
หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยมติดังกล่าวต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดเจน

มาตรา ๒๘/๑๗ ผู้ว่าการซึ่งพ้นจากตำแหน่งจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งใดใน
สถาบันการเงินภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๘/๑๘ ในกิจการของ ธปท. ที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็น
ผู้แทนของ ธปท. และเพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้พนักงานกระทำการเฉพาะอย่างแทน
ก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๒๙ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์
ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ในการกำหนดเงินเดือน ให้คำนึงถึงข้อห้าม
การดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายหลังพ้นจากตำแหน่งผู้ว่าการตามมาตรา ๒๘/๑๗
ด้วย”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกหมวด ๖ ความสัมพันธ์กับรัฐบาล มาตรา ๓๐ และ
มาตรา ๓๑ หมวด ๗ เงินสำรองที่ธนาคารต้องดำรงไว้ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔
หมวด ๘ การสอบและตรวจบัญชี มาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๓๗ หมวด ๙ บทเบ็ดเสร็จ
มาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๑ และหมวด ๑๐ บทลงโทษ มาตรา ๔๒ ถึงมาตรา ๔๔ แห่ง
พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๑๑ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ
ธปท. มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๔๕ หมวด ๗ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่
มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ หมวด ๘ การกำกับดูแล มาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๒ หมวด ๙ การบัญชี
การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน มาตรา ๕๓ ถึงมาตรา ๖๑ และหมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ มาตรา ๖๒ ถึงมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๕

“หมวด ๖

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

ส่วนที่ ๑

การออกธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

มาตรา ๓๐ ให้ ธปท. เป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล โดยอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

มาตรา ๓๑ ให้ ธปท. มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะออกบัตรธนาคารในราชอาณาจักร ให้ถือว่าบัตรธนาคารที่ ธปท. ออกตามวรรคหนึ่ง เป็นธนบัตรตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา และให้การออกและจัดการบัตรธนาคารอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวด้วย

มาตรา ๓๒ ให้ถือว่าบัตรธนาคารเป็นเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๒

การดำเนินนโยบายการเงิน

มาตรา ๓๓ ให้ ธปท. ดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเงินฝากประจำหรือกระแสรายวันตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด

(๒) กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินตาม
มาตรา ๔๑ (๑)

(๓) ซื้อขายและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งเงินตราต่างประเทศ กับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(๔) กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา โดยวิธีออกตั๋วเงินที่กำหนดระยะเวลาใช้เงิน หรือพันธบัตร หรือวิธีการอื่นใด และจัดให้มีหลักประกันสำหรับเงินกู้ยืมนั้นด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(๕) กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงินโดยจัดให้มีหลักประกันสำหรับเงินกู้ยืมนั้น

(๖) เข้าซื้อซื้อ ซื้อขาย และแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งหลักทรัพย์ เท่าที่จำเป็นเพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) หลักทรัพย์ของรัฐบาลไทยหรือหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน
เงินต้นและดอกเบี้ย

(ข) หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงิน
ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ทั้งนี้ ตามที่ ธปท. กำหนด

(ค) ตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออก

(ง) ตราสารหนี้อื่นใดตามที่ ธปท. กำหนด

(๗) ยืมหรือให้ยืมโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทนซึ่งหลักทรัพย์ตาม (๖) โดยใน
กรณีที่เป็นการให้ยืมต้องมีสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งตามที่ ธปท. กำหนดเป็นหลักประกัน

(๘) ขายและจำหน่ายทรัพย์สินซึ่งอยู่ในความครอบครองของ ธปท. เพื่อบังคับ
สิทธิเรียกร้องของ ธปท. ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

(๙) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินนโยบายการเงิน
ตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด

ข้อขายตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๖) อาจมีข้อกำหนดอย่างหนึ่งอย่างใด
ดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) กำหนดให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินและผู้ซื้อชำระราคาทันทีภายในเวลา
ที่กำหนดไว้

(๒) กำหนดให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินและผู้ซื้อชำระราคา ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
ในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้

(๓) กำหนดให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะเรียกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง
เข้าทำสัญญาซื้อขาย ภายในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต
เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้

(๔) กำหนดให้ผู้ซื้อขายคืนและผู้ขายซื้อคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น ณ เวลาใดเวลา
หนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาที่กำหนดไว้

(๕) ข้อกำหนดอื่นๆ ตามที่ ธปท. กำหนด

แลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคตตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๖) ได้แก่ สัญญา
ซึ่งคู่สัญญาตกลงแลกเปลี่ยนภาระการรับจ่ายดอกเบี้ยหรือแลกเปลี่ยนภาระการรับจ่ายเงินตรา
ต่างประเทศ ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินนโยบายการเงิน ธปท. อาจกำหนดให้
สถาบันการเงินดำรงเงินฝากไว้ที่ ธปท. นอกจากการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน
ที่ ธปท. กำหนดตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.

มาตรา ๓๕ ให้ ธปท. มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ซึ่งรวมถึงการนำสินทรัพย์นั้นไปลงทุนหาประโยชน์ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยต้องคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ

สินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งไม่หมายความรวมถึง สินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

มาตรา ๓๖ ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ตามมาตรา ๓๕ หากเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ให้กระทำได้เฉพาะสินทรัพย์ต่อไปนี้

(๑) ทองคำ

(๒) เงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินตราของประเทศที่รับปฏิบัติตามพันธะที่ตั้งไว้ตามหมวด ๘ แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งต้องอยู่ในรูปเงินฝากในธนาคารพาณิชย์นอกราชอาณาจักร สถาบันการเงินต่างประเทศนอกราชอาณาจักร สถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือต้องอยู่ในรูปเงินที่เก็บรักษาในสถาบันผู้เก็บรักษาหลักทรัพย์นอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามลักษณะหรือคุณสมบัติที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒) เฉพาะหลักทรัพย์ดังต่อไปนี้

(ก) หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(ข) หลักทรัพย์ที่รัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศค้ำประกันการชำระหนี้ตามหลักทรัพย์นั้น

(ค) ตราสารที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก ออกให้เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วม กับสถาบันการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว ในการให้กู้ยืมเงินแก่รัฐบาลสมาชิกหรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของสถาบันการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว ตามจำนวนดังที่ระบุไว้ในตราสารนั้น

(ง) หลักทรัพย์ที่ออกโดยองค์การหรือนิติบุคคลต่างประเทศอื่นตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

(๔) สิทธิซื้อส่วนสำรองตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ

(๕) สิทธิพิเศษถอนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

- (๖) สินทรัพย์อื่นใดที่ ธปท. นำส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และมีได้นับเป็นสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
- (๗) สินทรัพย์อื่นตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๓๗ ให้ ธปท. รายงานผลการบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ต่อคณะกรรมการ ธปท. เพื่อทราบเป็นรายไตรมาส

ส่วนที่ ๔

การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

มาตรา ๓๘ ให้ ธปท. เป็นนายธนาคารของรัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับเงินเพื่อเข้าบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง และจ่ายเงินจำนวนต่าง ๆ ไม่เกินจำนวนลัทธิของบัญชีนั้น โดยกระทรวงการคลังไม่ต้องจ่ายเงินค่ารักษาสินทรัพย์ดังกล่าว และ ธปท. ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามบัญชีฝากให้แก่กระทรวงการคลัง
- (๒) รับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่น รวมทั้งผลประโยชน์ในหลักทรัพย์นั้นไม่ว่าจะเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย เพื่อประโยชน์ของรัฐบาล
- (๓) แลกเปลี่ยนเงิน ส่งเงินไปต่างประเทศ และกิจการธนาคารบรรดาที่เป็นของรัฐบาล
- (๔) เป็นตัวแทนของรัฐบาลในกิจการ ดังต่อไปนี้
- (ก) การซื้อและขายโลหะทองคำและเงิน
 - (ข) การซื้อ ขาย และโอนตั๋วแลกเงิน หลักทรัพย์ และใบหุ้น
 - (ค) การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลางซึ่งเงินปฎิวรรตต่างประเทศ
 - (ง) การทำกิจการอื่นใดของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๙ ธปท. อาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาลก็ได้ และให้มีอำนาจกระทำการในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของรัฐบาล
- (๒) จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขของหลักทรัพย์ที่จัดจำหน่ายตาม (๑)
- (๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

มาตรา ๔๐ ธปท. อาจเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรืออาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐก็ได้ โดยให้นำความในมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๙ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

มาตรา ๔๑ ให้ ธปท. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินโดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหกเดือน และต้องมีสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งที่ ธปท. กำหนดตามมาตรา ๓๓ (๗) เป็นประกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด
- (๒) รับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน รวมทั้งผลประโยชน์ในหลักทรัพย์นั้นไม่ว่าจะเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย
- (๓) สั่งให้สถาบันการเงินใดส่งรายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน ตามที่ ธปท. กำหนด และอาจเรียกให้สถาบันการเงินชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความในรายงานนั้นได้

การให้กู้ยืมเงินตาม (๑) ให้หมายความรวมถึงการซื้อสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งตามมาตรา ๓๓ (๗) จากสถาบันการเงินโดยมีสัญญาขายคืนแก่สถาบันการเงินนั้นด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดประสบปัญหาสภาพคล่องอันอาจมีผลกระทบต่อกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินเป็นส่วนรวม และ ธปท. เห็นว่า การให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินนั้น อาจช่วยรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินได้ ธปท. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี จะให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินในลักษณะอื่นใดแก่สถาบันการเงินดังกล่าวก็ได้

หากสถาบันการเงินนั้นมีหุ้นหรือทรัพย์สินของสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นใดซึ่งอาจนำมาเป็นประกันได้ ให้นำหุ้นหรือทรัพย์สินนั้นมาเป็นประกันการให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินกำหนด

การให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการซื้อ การซื้อโดยมีสัญญาขายคืน ช้อลด หรือรับช่วงช้อลดตัวเงิน ตราสาร เปลี่ยนมือ และการก่อภาระผูกพันเพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินด้วย

มาตรา ๔๓ ให้ ธปท. เป็นผู้ทรงบุริมสิทธิพิเศษในลำดับก่อนบุริมสิทธิอื่น สำหรับมูลหนี้ที่เกิดจากการให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามมาตรา ๔๒ และมีอยู่เหนือเงิน หลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินของสถาบันการเงิน และหุ้นหรือทรัพย์สินของนิติบุคคลอื่นใดที่นำมาเป็นประกันหนี้หนี้ นั้น เฉพาะที่อยู่ในความครอบครองของ ธปท.

ส่วนที่ ๖
การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

มาตรา ๔๔ ให้ ธปท. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน ซึ่งรวมถึงระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงินและการบริหารจัดการระบบดังกล่าว เพื่อให้ระบบการชำระเงินเกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการระบบการชำระเงินที่ ธปท. จัดตั้งตามมาตรา ๔๔ หาก ธปท. จำเป็นต้องให้กู้ยืมเงิน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการระบบการชำระเงินกำหนด ในกรณีที่เป็นการให้กู้ยืมเงินที่เป็นการให้สภาพคล่องระหว่างวัน ธปท. จะเรียกดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนหรือกำหนดให้วางหลักประกันหรือไม่ก็ได้

หมวด ๗
การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานและลูกจ้างกระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดการขัดหรือแย้งระหว่างผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของ ธปท. หรือขัดหรือแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานหรือลูกจ้างเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาต่อผู้ว่าการ คณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นพิจารณาหรือเข้าร่วมในการประชุมเรื่องนั้นจนกว่าจะมีคำชี้ขาดให้ปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๔๘ พนักงานและลูกจ้างต้องไม่ดำรงตำแหน่ง รับจ้างหรือรับทำการทำงานใด ๆ ในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นไปตามข้อบังคับที่ ธปท. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ธปท.

หมวด ๘
การกำกับดูแล

มาตรา ๔๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท.

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงิน หรือระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีและผู้ว่าการอาจจัดให้มีการหารือร่วมกันเป็นครั้งคราว ตามความเหมาะสมก็ได้

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีเหตุการณ์อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหาย อย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน ให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริงและประเมินผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือ ความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีอาจให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริง วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเสนอต่อ รัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก็ได้

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ฐานะสุทธิของเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการ ต่ำกว่าระดับที่จำเป็นต่อการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ให้ ธปท. รายงานต่อรัฐมนตรีโดยเร็ว พร้อมกับเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และให้รัฐมนตรีรายงานต่อ นายกรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๙

การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน

มาตรา ๕๓ ปีการเงินของ ธปท. ให้เป็นไปตามปีปฏิทิน

มาตรา ๕๔ การบัญชีของ ธปท. ให้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของ ธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

มาตรา ๕๕ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่คณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง ไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินห้าคน ซึ่งต้องมาจากกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. อย่างน้อยสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากบุคคลภายนอก อย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการตรวจสอบกิจการของ ธปท. และรายงานต่อ คณะกรรมการ ธปท. เป็นรายไตรมาส

มาตรา ๕๖ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ ธปท.

มาตรา ๕๗ ภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีการเงิน ให้ ธปท. เสนอ
งบการเงินของ ธปท. ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตรประจำปีการเงินนั้น ซึ่งผู้ว่าการได้รับรอง
และผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว ต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเสนองบการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้ ธปท. เสนอรายงานของคณะกรรมการ
ธปท. สรุปผลการดำเนินการของ ธปท. ภายในรอบปีนั้นต่อรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๕๘ ให้ ธปท. จัดทำรายงานแสดงฐานะของเงินสำรองระหว่างประเทศ
ของทางการ ทั้งในฐานรวม ฐานะสุทธิ และฐานะล่วงหน้าสุทธิ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นประจำทุกเดือน

มาตรา ๕๙ ทุกสิ้นสัปดาห์ ให้ ธปท. เผยแพร่รายงานแสดงฐานะการเงิน
ประจำสัปดาห์ของ ธปท. ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตร และเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน
หรือของระบบสถาบันการเงิน ให้ ธปท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเสนอต่อ
รัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือน โดยต้องวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและแนวทางการดำเนินงานด้วย

มาตรา ๖๑ ทุกหกเดือน ให้ ธปท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน
นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน แนวทางการดำเนินงานและประเมินผล
เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ ให้จัดทำรายงานภายในหกสิบวันนับแต่
วันที่ ๓๐ มิถุนายน และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจาก ธปท. ใช้คำว่า “ชาติ” “รัฐ”
“ประเทศไทย” หรือ “กลาง” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเดียวกัน เป็นส่วนหนึ่งของชื่อหรือ
คำแสดงชื่อธนาคาร ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๖๓ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘/๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะปฏิบัติถูกต้อง

มาตรา ๖๖ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่ ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่ ธปท. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่จัดการ หรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามที่ ธปท. มอบหมายหรือตามข้อบังคับของ ธปท. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินจ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดล่วงรู้กิจการของ ธปท. อันเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย หรือเป็นกิจการที่คณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี มีมติให้สงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี
- (๒) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของสถาบัน

การเงิน

(๔) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

(๕) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ในประเทศและต่างประเทศ การเปิดเผยแก่ทางการหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลหลักทรัพย์หรือตลาดหลักทรัพย์ หรือกำกับดูแลสถาบันการเงิน

(๖) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา ๗๕ ผู้ใดนอกจากบุคคลตามมาตรา ๗๔ รู้ความลับเกี่ยวกับการดำเนินการของ ธปท. ตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้ความลับดังกล่าว ซึ่งมีใช่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ตามมาตรา ๒๘/๓ มาตรา ๒๘/๖ หรือมาตรา ๒๘/๘ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ตามลำดับ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ซึ่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดังกล่าว แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณของปีที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

ในกรณีที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หรือลาออก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณากำหนดค่าชดเชยการเสียโอกาสจากข้อห้ามมิให้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๒๘/๑๗ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แก่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ด้วย และให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๕ ให้บรรดาประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับ ที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๖๖๒/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐ
ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เหตุผล

โดยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือ
ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
หรือรัฐวิสาหกิจที่จัดขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หากแต่ได้รับการจัดตั้งให้มี
ฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย และขณะนี้
ยังมิได้รับการกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และโดยที่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้การกำหนดให้
หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นหน่วยงานของรัฐต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติ
หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตาม
พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
กำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานของรัฐ
ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของ
รัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓๙) ของมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา
กำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
พ.ศ. ๒๕๔๐

“(๓๙) ธนาคารแห่งประเทศไทย”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี